

EURÓPSKA RADA

**V Bruseli 25. marca 2011
(OR. en)**

EUCO 10/11

**CO EUR 6
CONCL 3**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od: Generálny sekretariát Rady

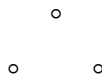
Komu: Delegácie

Predmet: **EURÓPSKA RADA
24. – 25. MARCA 2011**

ZÁVERY

Delegáciám v prílohe zasielame závery Európskej rady (24. – 25. marca 2011).

V súvislosti s veľkými stratami na životoch v Japonsku vyjadrujeme najhlbšiu sústrasť a solidaritu s ľuďmi a vládou tejto krajiny. Občania EÚ sú vo svojich myšlienkach s tisíckami rodín, ktoré stratili svojich blízkych, a so státisícami ľudí, ktorí budú musieť znova vybudovať svoje životy a komunity. Oceňujeme rýchle a rozhodné opatrenia, ktoré prijali japonské orgány. Pripomíname trvalé priateľstvo a úzke politické a hospodárske vzťahy, ktoré spájajú EÚ s Japonskom, a sme odhodlaní stáť po jeho boku v jeho úsilí o prekonanie výziev, ktorým čelí.

Európa prešla v posledných mesiacoch vážnou finančnou krízou. Hoci v nej už dochádza k hospodárskemu ozdraveniu, riziká stále pretrvávajú a my musíme pokračovať v prijímaní rozhodných opatrení. Prijali sme dnes komplexný balík opatrení, pomocou ktorého by sme mali úplne prekonať finančnú krízu a pokračovať v ceste za udržateľným rastom. Tento balík posilní správu ekonomických záležitostí v Európskej únii a zabezpečí trvalú stabilitu eurozóny ako celku. Dohodli sme sa aj na ráznych opatreniach na úrovni EÚ, ktoré sa zameriavajú na stimuláciu rastu posilnením jednotného trhu, znížením celkového zaťaženia vyplývajúceho z regulácie a podporou obchodovania s tretími krajinami.

Rokovali sme o vážnej situácii v Líbyi, pričom sme vyjadrili spokojnosť s prijatím rezolúcie BR OSN č. 1973 a zdôraznili svoje odhodlanie prispieť k jej vykonávaniu. Pokiaľ ide o južné susedstvo, pripomenuli sme svoje odhodlanie vytvoriť nové partnerstvo s týmto regiónom a vyzvali sme na urýchlenú realizáciu usmernení stanovených 11. marca, pričom sme sa dohodli na prvých konkrétnych krokoch na podporu krajín južného susedstva v krátkodobom horizonte. A nakoniec sme rokovali o ponaučeníach, ktoré si môžeme vziať z udalostí, ku ktorým došlo v Japonsku, a to najmä pokiaľ ide o jadrovú bezpečnosť.

I. HOSPODÁRSKA POLITIKA

1. Európska rada dnes prijala komplexný balík opatrení s cieľom reagovať na krízu, zachovať finančnú stabilitu a položiť základy inteligentného, udržateľného a sociálne inkluzívneho rastu, ktorým sa podporí vytváranie pracovných miest. Posilní sa tým správa ekonomických záležitostí a konkurencieschopnosť eurozóny aj Európskej únie.

Vykonávanie európskeho semestra: stratégia Európa 2020, fiškálna konsolidácia a štrukturálna reforma

2. Európska Rada v novom rámci európskeho semestra schválila priority fiškálnej konsolidácie a štrukturálnej reformy¹. Zdôraznila, že je potrebné prioritne sa zamerať na obnovenie zdravých rozpočtov a fiškálnej udržateľnosti, znižovanie nezamestnanosti prostredníctvom reforiem trhu práce a vyvíjanie nového úsilia o posilnenie rastu. Všetky členské štáty premietnu tieto priority do konkrétnych opatrení, ktoré zahrnú do svojich programov stability alebo konvergenčných programov a do národných programov reforiem. Komisia na základe toho predloží návrhy na stanoviská a odporúčania týkajúce sa jednotlivých krajín včas na to, aby sa mohli prijať pred júnovým zasadnutím Európskej rady.
3. Členské štáty v prvom rade predložia viacročný konsolidačný plán obsahujúci konkrétne ciele v oblasti deficitu, príjmov a výdavkov, plánovanú stratégiu na dosiahnutie týchto cieľov a časový harmonogram jej realizácie. Fiškálne politiky na rok 2012 by sa mali zamerať na obnovenie dôvery postupným návratom k udržateľnej úrovni dlhu a znížením deficitov pod 3 % HDP v časovom horizonte, na ktorom sa dohodla Rada. Vo väčšine prípadov si to vyžaduje ročnú štrukturálnu úpravu výrazne presahujúcu 0,5 % HDP. Konsolidácia by mala byť prioritou v členských štátoch, ktoré čelia veľmi vysokým štrukturálnym deficitom alebo veľmi vysokým či rýchlo sa zvyšujúcim úrovniam verejného dlhu.

¹ V súlade so závermi Rady z 15. februára a 7. marca 2011 a na základe ročného prieskumu rastu, ktorý vypracovala Komisia. Pozri aj súhrnnú správu predsedníctva zo 16. marca 2011.

4. Úsilie o fiškálnu konsolidáciu musia dopĺňať štrukturálne reformy podporujúce rast. Členské štáty na tento účel zdôrazňujú svoju podporu stratégie Európa 2020. Prijmú opatrenia predovšetkým s cieľom:
 - zatriktívniť prácu,
 - pomôcť nezamestnaným vrátiť sa do práce,
 - bojovať proti chudobe a podporiť sociálne začlenenie,
 - investovať do vzdelávania a odbornej prípravy,
 - nastoliť rovnováhu medzi istotou a flexibilitou,
 - zreformovať dôchodkové systémy,
 - prilákať súkromný kapitál na financovanie rastu,
 - podporiť výskum a inováciu,
 - zabezpečiť nákladovo efektívny prístup k energii a dôraznejšie presadzovať politiky v oblasti energetickej účinnosti.

5. Členské štáty stanovujú hlavné opatrenia potrebné na dosiahnutie pokroku pri plnení hlavných cieľov stratégie Európa 2020 dohodnutých v júni 2010. Navrhujú tiež politické opatrenia zamerané na odstránenie škodlivých a pretrvávajúcich makroekonomických nerovnováh a zlepšenie konkurencieschopnosti.

6. Pri vykonávaní týchto politík a v záujme zabezpečenia širokej zaangažovanosti sa zachová úzka spolupráca s Európskym parlamentom, ostatnými inštitúciami EÚ a poradnými orgánmi (Hospodársky a sociálny výbor, Výbor regiónov) s plným zapojením národných parlamentov, sociálnych partnerov, regiónov a iných zainteresovaných strán.

7. Jednotný trh zohráva kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní rastu a zamestnanosti, ako aj podpore konkurencieschopnosti. Európska rada víta úmysel Komisie predložiť Akt o jednotnom trhu a vyzýva Európsky parlament a Radu, aby do konca roku 2012 prijali prvý súbor hlavných opatrení s cieľom dodať jednotnému trhu nový impulz. Osobitný dôraz by sa mal klásť na opatrenia, ktoré podnietia rast, vytvoria pracovné miesta a prinesú hmatateľné výsledky občanom a podnikom. Dôraz by sa mal klásť aj na dokončenie digitálneho jednotného trhu. Malo by sa znížiť celkové regulačné zaťaženie, najmä v prípade malých a stredných podnikov, a to na európskej i vnútroštátnej úrovni. Komisia v súvislosti s touto otázkou podá do leta správu. Európska rada zároveň privítala zámer Komisie navrhnúť spôsoby, akými by bolo možné vyňať mikropodniky z rozsahu pôsobnosti niektorých budúcich nariadení. Európska rada na základe oznámenia Komisie s názvom „Na ceste k lepšie fungujúcemu jednotnému trhu služieb“ vyzýva členské štáty, aby v plnej miere transponovali smernicu o službách, a Komisiu a členské štáty, aby podľa potreby prijali ďalšie kroky na zlepšenie vnútorného trhu so službami.
8. Dôležitý je aj vonkajší rozmer jednotného trhu, pričom pozornosť by sa mala upriamiť na podporu voľného, spravodlivého a otvoreného obchodu so zameraním sa na ukončenie dauhaského kola rokovaní WTO a uzavretie dohôd o voľnom obchode v roku 2011 v súlade so závermi Európskej rady zo 16. septembra 2010. Po tom, ako Komisia vydala správu, v ktorej sa stanovujú priority v oblasti odstraňovania prekážok obchodu s tretími krajinami, by práca mala rýchlo napredovať.

Posilnenie správy ekonomických záležitostí

9. Balík šiestich legislatívnych návrhov o správe ekonomických záležitostí je kľúčom k posilneniu fiškálnej disciplíny a predchádzaniu nadmerným makroekonomickým nerovnováham. Zahŕňa reformu Paktu stability a rastu, ktorej cieľom je posilnenie dohľadu nad fiškálnymi politikami a dôslednejšie a skoršie uplatňovanie opatrení zameraných na presadzovanie pravidiel v tejto oblasti, nové ustanovenia o národných fiškálnych rámcoch a nový dohľad zameraný na makroekonomické nerovnováhy.
10. Európska rada víta, že v súvislosti s uvedenými návrhmi dosiahla Rada dohodu o všeobecnom smerovaní, ktorá otvára cestu rokovaniam s Európskym parlamentom. Vyzýva, aby sa pokročilo v práci v záujme ich prijatia v júni 2011.

Zabezpečenie novej kvality koordinácie hospodárskych politík: Pakt Euro Plus

11. Pakt Euro Plus, na ktorom sa dohodli hlavy štátov a predsedovia vlád krajín eurozóny a ku ktorému sa pripojili Bulharsko, Dánsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko a Rumunsko (pozri prílohu I), ďalej posilní ekonomický pilier hospodárskej a menovej únie a zabezpečí novú kvalitu koordinácie hospodárskych politík s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť, a tým zabezpečiť vyšší stupeň konvergencie, a posilniť tak naše sociálne trhové hospodárstvo. K paktu sa môžu pripojiť aj ďalšie členské štáty. Pakt bude plne rešpektovať integritu jednotného trhu.

12. Členské štáty, ktoré tento pakt podpísali, sa zaväzujú, že na základe ukazovateľov a zásad, ktoré obsahuje, oznámia súbor konkrétnych opatrení, ktoré sa majú uskutočniť v priebehu nasledujúcich dvanástich mesiacov. Viacero členských štátov svoje záväzky už oznámilo. Všetky zúčastnené členské štáty predložia svoje záväzky čo najskôr a v každom prípade včas na to, aby sa mohli zahrnúť do ich programov stability alebo konvergenčných programov a národných programov reforiem, ktoré sa majú predložiť v apríli, ako aj na to, aby sa mohli posúdiť na júnovom zasadnutí Európskej rady.

Ozdravenie bankového sektora

13. Európsky orgán pre bankovníctvo a príslušné orgány vykonávajú stresové testy. Európska rada podčiarkuje význam vykonávania partnerského preskúmania v úzkej spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi dohľadu, Európskym výborom pre systémové riziká, Komisiou a Európskou centrálnou bankou, aby sa zvýšila konzistentnosť a kvalita výsledkov. Zabezpečí sa vysoká úroveň oznamovacích povinností bánk, a to aj v súvislosti so štátnymi dlhovými nástrojmi.

14. Členské štáty vypracujú ešte pred uverejnením výsledkov konkrétne a ambiciózne stratégie reštrukturalizácie zraniteľných inštitúcií, ktoré budú obsahovať aj riešenia na strane súkromného sektora (priame financovanie na trhu alebo predaj aktív), ale aj pevný rámec pre prípadné poskytovanie vládnej podpory v súlade s pravidlami štátnej pomoci.
15. Malo by sa preskúmať a ďalej rozpracovať zavedenie globálnej dane z finančných transakcií, ako sa dohodlo na zasadnutí Európskej rady v júni 2010. Európska rada berie na vedomie úmysel Komisie podať najneskôr do jesene 2011 správu o zdaňovaní finančného sektora.

Posilňovanie mechanizmov pre stabilitu eurozóny

16. Európska rada – pripomínajúc význam zabezpečenia finančnej stability eurozóny – prijala rozhodnutie, ktorým sa mení a dopĺňa ZFEÚ, pokiaľ ide o zriadenie Európskeho mechanizmu pre stabilitu. Vyzýva na rýchle začatie vnútroštátnych schvaľovacích postupov, aby mohlo toto rozhodnutie nadobudnúť účinnosť 1. januára 2013.
17. Európska rada víta rozhodnutia, ktoré prijali hlavy štátov a predsedovia vlád 11. marca, a schvaľuje hlavné prvky EMS (pozri prílohu II). V záujme zabezpečenia efektívnej úverovej kapacity vo výške 440 miliárd EUR sa sfinalizuje príprava dohody o EMS a zmena a doplnenie dohody o ENFS, aby sa obe dohody mohli podpísať súčasne do konca júna 2011.

II. LÍBYA/JUŽNÉ SUSEDSTVO

18. Európska rada rokovala o situácii v Líbyi a schválila závery, ktoré prijala 21. marca Rada pre zahraničné veci. Pripomínajúc svoje vyhlásenie z 11. marca, Európska rada vyjadrila spokojnosť s prijatím rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1973, v ktorej sa vyjadruje zásada zodpovednosti za ochranu, a podčiarkla, že je odhodlaná prispieť k jej vykonávaniu. Ako rozhodujúci príspevok k jej vykonávaniu privítala aj parížsky samit z 19. marca. Odsúdila skutočnosť, že líbyjský režim sa stále nepodriadil rezolúciám Bezpečnostnej rady OSN č. 1970 a 1973, ako aj násilnú a brutálnu represiu, ktorú režim naďalej uplatňuje voči vlastným občanom. Skonštatovala, že opatrenia prijaté v súlade s mandátom udeleným Bezpečnostnou radou významne prispeli k ochrane civilného obyvateľstva a ním obývaných oblastí, ktorým hrozia útoky, a pomohli zachrániť životy civilistov. Keď bude civilné obyvateľstvo v bezpečí a chránené pred hrozbou útokov a keď sa splnia ciele rezolúcie BR OSN č. 1973, vojenské operácie sa skončia.

Európska rada zdôraznila kľúčovú úlohu arabských krajín, a najmä Ligy arabských štátov, pri aktívnej podpore vykonávania rezolúcie BR OSN č. 1973 a pri hľadaní politického riešenia krízy.

19. V súlade s rezolúciou BR OSN č. 1973 Európska únia spoločne s Ligou arabských štátov, Organizáciou Spojených národov a Africkou úniou zintenzívni úsilie o nájdenie takého riešenia krízy, ktoré splňa oprávnené požiadavky líbyjského ľudu. Európska rada opätovne vyzvala plukovníka Kaddáfího, aby sa bezodkladne vzdal moci, a umožnil tak Líbyi urýchlene začať pokojný a vlastnými silami riadený prechod k demokracii prostredníctvom širokého dialógu, pri ktorom sa zohľadní aj potreba zabezpečiť zvrchovanosť a územnú celistvosť Líbye. EÚ je pripravená pomôcť zintenzívniť tento dialóg, okrem iného aj s Radou národného prechodu, a v spolupráci s Organizáciou Spojených národov, Ligou arabských štátov, Africkou úniou a inými organizáciami pomôcť novej Líbyi hospodársky i pri budovaní nových inštitúcií.

20. Európska únia rýchlo reagovala na potrebu vykonávať sankcie uvalené rezolúciami BR OSN č. 1970 a 1973, a to aj zaradením ďalších osôb a subjektov na svoj nezávislý zoznam osôb a subjektov, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia. Európska únia je pripravená iniciovať a prijať ďalšie sankcie vrátane opatrení s cieľom zabezpečiť, aby sa príjmy z ropy a plynu nedostali do rúk Kaddáfího režimu. Členské štáty podobné návrhy predložia Bezpečnostnej rade OSN.
21. Humanitárna situácia v Líbyi a na jej hraniciach naďalej vzbudzuje vážne obavy. EÚ bude v úzkej spolupráci so všetkými zainteresovanými humanitárnymi agentúrami a MVO naďalej poskytovať humanitárnu pomoc všetkým, ktorí ju potrebujú. EÚ zintenzívnila plánovanie podpory operácií humanitárnej pomoci/civilnej ochrany poskytovanej aj námornými prostriedkami a bude v tomto plánovaní pokračovať.
22. Európska rada vzala s uspokojením na vedomie hladký priebeh referenda o zmene a doplnení ústavy, ktoré sa konalo 19. marca v Egypte, a považuje ho za významný krok smerom k otvorenejšiemu a demokratickejšiemu politickému systému.
23. Európska rada vzala na vedomie, že situácia je v každej krajine iná, a vyjadrila veľké znepokojenie nad situáciou v Sýrii, Jemene a Bahrajne, pričom ostro odsúdila vystupňovanie násilia a použitie sily proti demonštrantom a naliehavo vyzvala všetky dotknuté strany, aby bezodkladne a bezpodmienečne nadviazali zmysluplný a konštruktívny dialóg. Schválila závery, ktoré prijala Rada pre zahraničné veci 21. marca.

24. Malo by sa urýchlene pokročiť v práci na rozvoji nového partnerstva s týmto regiónom v súlade s vyhlásením Európskej rady z 11. marca 2011. Toto partnerstvo bude založené na hlbšej hospodárskej integrácii, širšom prístupe na trh a užšej politickej spolupráci a bude sa pri ňom uplatňovať individuálny prístup založený na výsledkoch. Európska rada na základe spoločného oznámenia, ktoré predložila Komisia a vysoká predstaviteľka, vyzýva, aby sa v rámci prvých krokov pri vykonávaní balíka z 11. marca dosiahol pokrok v týchto smeroch:
- EÚ a jej členské štáty zintenzívnia svoju humanitárnu pomoc,
 - preveria sa prebiehajúce programy pomoci v južných stredozemských krajinách a zmení sa ich zameranie, pokiaľ možno v rámci dialógu s dotknutými krajinami,
 - strop pre operácie EIB určené pre stredozemské krajiny uskutočňujúce politické reformy by sa mal zvýšiť o 1 miliardu EUR bez toho, aby sa zredukovali operácie u východných susedov EÚ,
 - akcionári EBRD by mali zvážiť možné rozšírenie aktivít banky na krajiny v južnom susedstve,
 - návrhy o paneuro-stredomorských pravidlách pôvodu by sa mali bezodkladne prijať, pričom Komisia sa vyzýva, aby predložila návrhy v súvislosti s ďalšími prostriedkami na rozvoj obchodu a priamych zahraničných investícií v tomto regióne v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom horizonte.
25. Európska rada víta nedávnu návštevu predsedníctva a Komisie v Egypte, ktorá bola súčasťou prvej fázy konzultácií na podporu komplexného prístupu k migrácii medzi krajinami regiónu južného susedstva a Európskou úniou. Vyzýva v tomto kontexte Komisiu, aby v dostatočnom predstihu pred júnovým zasadnutím Európskej rady predložila návrhy týkajúce sa globálneho prístupu k migrácii, ako aj partnerstva v oblasti mobility.

26. Európska Rada tiež očakáva, že Komisia pred jej júnovým zasadnutím predloží plán na rozvoj kapacít na riadenie migračných tokov a tokov utečencov. Do júna 2011 by sa mala dosiahnuť dohoda o nariadení, ktorým sa posilnia spôsobilosti Frontexu. Komisia medzitým uvoľní dodatočné zdroje na podporu operácií Hermes a Poseidon 2011 vykonávaných agentúrou a členské štáty sa vyzývajú, aby poskytli ďalšie ľudské a technické zdroje. EÚ a jej členské štáty sú pripravené hmatateľne preukázať svoju solidaritu členským štátom, ktorých sa najpriamejšie dotýkajú migračné pohyby, a poskytnúť nevyhnutnú podporu v závislosti od vývoja situácie.

III. JAPONSKO

27. Európska únia bude podporovať Japonsko v jeho snahe prekonať výzvy, ktorým čelí po zemetrasení a cunami, ktoré mali také tragické následky.
28. V nadväznosti na úvodnú žiadosť japonskej vlády mobilizuje zásielky núdzovej pomoci pre postihnuté obyvateľstvo. Je pripravená poskytnúť ďalšiu podporu, ak o ňu bude požiadaná. Zo všeobecnejšieho hľadiska má EÚ záujem rozvíjať s Japonskom spoluprácu v oblasti zmierňovania následkov katastrof.
29. Európska únia vyjadruje uznanie rýchlym a rozhodným krokom, ktoré japonské orgány podnikli v reakcii na narušený vývoj na finančných trhoch. Víta kroky, ktoré podnikla skupina G7 v súvislosti s jenom. Je pripravená plne spolupracovať s Japonskom pri riešení hospodárskych a finančných dôsledkov týchto udalostí, a to aj v rámci skupín G8 a G20.
30. Z hľadiska budúcnosti Európska rada opätovne zdôrazňuje strategický význam vzťahov medzi EÚ a Japonskom. Nadchádzajúci samit sa musí využiť na to, aby sa tento vzťah posilnil a aby sa dosiahol pokrok v našom spoločnom programe, a to aj prípadným začatím rokovaní o dohode o voľnom obchode na základe toho, že Japonsko je ochotné riešiť okrem iného aj otázku necolných prekážok a obmedzení verejného obstarávania.

31. Európska rada v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je potrebné sa z týchto udalostí v plnej miere poučiť a poskytovať verejnosti všetky potrebné informácie. Pripomínajúc, že stanovenie energetického mixu je v právomoci členských štátov, vyzýva, aby sa prioritne pracovalo na týchto aspektoch:
- mala by sa preskúmať bezpečnosť všetkých jadrových elektrární EÚ na základe komplexného a transparentného posúdenia rizika a bezpečnosti („záťažové testy“); Skupina európskych regulačných orgánov pre jadrovú bezpečnosť (ENSREG) a Komisia sa vyzývajú, aby čo najskôr stanovili rozsah a spôsoby vykonávania týchto testov v koordinovanom rámci, na základe poučení z havárie v Japonsku a za plnej účasti členských štátov, pričom sa v plnej miere využijú dostupné odborné znalosti (najmä Združenia západoeurópskych regulačných orgánov v oblasti jadrovej energie); tieto posúdenia budú vykonávané nezávislými vnútroštátnymi orgánmi a prostredníctvom partnerského preskúmania; ich výsledky a prípadné následné opatrenia, ktoré bude potrebné prijať, by sa mali predložiť Komisii a skupine ENSREG a zverejniť; Európska rada posúdi úvodné zistenia do konca roka 2011 na základe správy Komisie,
 - priorita, ktorou je zaistenie bezpečnosti jadrových elektrární, sa samozrejme nesmie zastaviť na našich hraniciach; EÚ bude požadovať, aby sa uskutočnili podobné „záťažové testy“ existujúcich, ako aj plánovaných elektrární v susedných krajinách a na celom svete, pričom by sa v tejto súvislosti mali v plnej miere využiť príslušné medzinárodné organizácie,
 - v EÚ by sa mali vykonávať a neustále zlepšovať a na medzinárodnej úrovni podporovať najprísnejšie normy v oblasti jadrovej bezpečnosti,
 - Komisia preskúma existujúci právny a regulačný rámec v oblasti bezpečnosti jadrových zariadení a do konca roka 2011 navrhne prípadné zlepšenia. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa v plnej miere vykonala smernica o bezpečnosti jadrových zariadení. Čo najskôr by sa mala prijať navrhovaná smernica o nakladaní s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom. Komisia sa vyzýva, aby zvažila možnosti presadzovania jadrovej bezpečnosti v susedných krajinách,

- je nutné dôkladne sledovať dôsledky pre celý svet a pre EÚ, pričom je potrebné venovať osobitnú pozornosť nestálosti cien energie a komodít, a to najmä v rámci skupiny G20.
-

PAKT EURO PLUS
INTENZÍVNEJŠIA KOORDINÁCIA HOSPODÁRSKEJ POLITIKY
V ZÁUJME KONKURENCIESCHOPNOSTI A KONVERGENCIE

Na tomto pakte sa dohodli hlavy štátov a predsedovia vlád krajín eurozóny a pridali sa k nemu Bulharsko, Dánsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko a Rumunsko s cieľom posilniť ekonomický pilier menovej únie, dosiahnuť novú kvalitu koordinácie hospodárskych politík a zlepšiť konkurencieschopnosť, čo povedie k vyššej miere konvergencie. Tento pakt sa zameriava predovšetkým na oblasti, ktoré patria do právomoci členských štátov a ktoré sú kľúčové pre zvýšenie konkurencieschopnosti a predchádzanie škodlivým nerovnováham. Konkurencieschopnosť je nevyhnutná na to, aby bol rast v EÚ v strednodobom a dlhodobom horizonte rýchlejší a udržateľnejší, na dosiahnutie vyššej úrovne príjmov občanov a na zachovanie našich sociálnych modelov. Ostatné členské štáty sa môžu na tomto pakte podieľať na dobrovoľnej báze.

Toto obnovené úsilie o intenzívnejšiu koordináciu hospodárskych politík v záujme konkurencieschopnosti a konvergencie vychádza zo **štyroch usmerňujúcich pravidiel**:

- a. Bude *v súlade s existujúcou správou ekonomických záležitostí v EÚ, ktorú zároveň posilní*, a pritom zabezpečí pridanú hodnotu. Bude v súlade s existujúcimi nástrojmi a bude z nich vychádzať (stratégia Európa 2020, európsky semester, integrované usmernenia, Pakt stability a rastu a nový rámec makroekonomického dohľadu). Bude si vyžadovať osobitné úsilie nad rámec súčasného, bude zahŕňať konkrétne záväzky a opatrenia, ktoré sú ambicióznejšie ako tie, ktoré sa už dohodli, a bude k nemu pripojený časový harmonogram vykonávania. Tieto nové záväzky sa následne zahrnú do národných programov reforiem a programov stability, pričom budú predmetom pravidelného dohľadu, v rámci ktorého bude pri monitorovaní plnenia záväzkov zohrávať hlavnú úlohu Komisia a do ktorého sa zapoja všetky príslušné zloženia Rady a Euroskupina. Európsky parlament bude v plnej miere zohrávať svoju úlohu v súlade so svojimi právomocami. Na úrovni EÚ sa v plnej miere zapoja sociálni partneri, a to prostredníctvom vrcholnej tripartitnej sociálnej schôdzky.
- b. Pakt bude cielený, zameraný na konkrétne opatrenia a bude sa vzťahovať na *prioritné oblasti politiky, ktoré sú nevyhnutné na zvýšenie konkurencieschopnosti a konvergencie*. Sústreď sa na opatrenia, ktoré patria do právomoci členských štátov. Vo vybraných oblastiach politiky *sa dohodnú spoločné ciele na úrovni hláv štátov a predsedov vlád. Zúčastňujúce sa členské štáty sa budú usilovať o splnenie týchto cieľov prostredníctvom vlastných súborov politík, v ktorých zohľadnia svoje osobitné výzvy*.
- c. *Každá hlava štátu alebo predseda vlády každoročne prijme konkrétne národné záväzky*. Členské štáty pritom zohľadnia najlepšie postupy a porovnajú sa so štátmi, ktoré budú dosahovať najlepšie výsledky, a to v rámci Európy i vo vzťahu k ďalším strategickým partnerom.

Plnenie záväzkov a pokrok v plnení spoločných politických cieľov budú každoročne na základe správy Komisie *politicky monitorovať hlavy štátov a predsedovia vlád* členov eurozóny a zúčastňujúcich sa krajín. Členské štáty sa okrem toho zaväzujú, že sa ešte pred prijatím každej veľkej hospodárskej reformy, ktorá by mohla mať prípadné vedľajšie účinky, poradia so svojimi partnermi.

- d. Zúčastňujúce sa členské štáty sú plne odhodlané dobudovať jednotný trh, ktorý je kľúčom k zvýšeniu konkurencieschopnosti v EÚ a eurozóne. Tento proces bude prebiehať v plnom súlade so zmluvou. *V pakte sa bude v plnom rozsahu rešpektovať integrita jednotného trhu.*

Naše ciele

Zúčastňujúce sa členské štáty sa zaväzujú prijať všetky opatrenia potrebné na dosiahnutie týchto cieľov:

- zvýšenie konkurencieschopnosti
- zvýšenie zamestnanosti
- zvýšenie udržateľnosti verejných financií
- posilnenie finančnej stability

Každý zúčastňujúci sa členský štát predloží konkrétne opatrenia, ktoré prijme na dosiahnutie uvedených cieľov. Ak členský štát môže preukázať, že v niektorej oblasti nie je potrebné konať, nezahrnie ju do svojich opatrení. Výber konkrétnych politických opatrení potrebných na dosiahnutie spoločných cieľov *je nad'alej zodpovednosťou každej krajiny, avšak osobitná pozornosť sa bude venovať súboru možných opatrení, ktoré sú uvedené nižšie.*

Konkrétne politické záväzky a monitorovanie

Pokrok pri plnení uvedených spoločných cieľov budú politicky monitorovať hlavy štátov a predsedovia vlád na základe súboru ukazovateľov zahŕňajúcich konkurencieschopnosť, zamestnanosť, fiškálnu udržateľnosť a finančnú stabilitu. Identifikujú sa krajiny, ktoré v ktorejkoľvek z týchto oblastí čelia významným výzvam, a tieto krajiny sa budú musieť zaviazat', že tieto výzvy v danom časovom rámci vyriešia.

a. Zvýšenie konkurencieschopnosti

Pokrok sa bude posudzovať na základe vývoja miezd a produktivity a potreby úprav v oblasti konkurencieschopnosti. Na posúdenie toho, či sa mzdy vyvíjajú v súlade s produktivitou, sa budú po určitú dobu monitorovať jednotkové náklady práce porovnávaním s vývojom v ďalších krajinách eurozóny a u hlavných porovnateľných obchodných partnerov. Pri každej krajine sa jednotkové náklady práce posúdia za hospodárstvo ako celok, aj za jednotlivé hlavné sektory (výroba, služby, ako aj obchodovateľné a neobchodovateľné sektory). Výrazný a dlhotrvajúci nárast môže viesť k narušeniu konkurencieschopnosti, najmä ak zároveň dôjde k nárastu deficitu bežného účtu a poklesu trhového podielu vývozu. Opatrenia na zvýšenie konkurencieschopnosti sú potrebné vo všetkých krajinách, ale osobitná pozornosť sa bude v tejto súvislosti venovať tým, ktoré čelia významným výzvam. V záujme zabezpečenia vyváženého a rozsiahleho rastu v celej eurozóne sa zväžia osobitné nástroje a spoločné iniciatívy na podporu produktivity v zaostávajúcich regiónoch.

Za výber konkrétnych politických opatrení na zvýšenie konkurencieschopnosti zodpovedajú jednotlivé krajiny, osobitná pozornosť sa však bude venovať týmto reformám:

- i) s ohľadom na vnútroštátne tradície v oblasti sociálneho dialógu a pracovnoprávných vzťahov opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa náklady vyvíjali v súlade s produktivitou, ako napríklad:
- preskúmanie mechanizmu stanovovania miezd a v prípade potreby miery centralizácie v procese vyjednávania, ako aj mechanizmov valorizácie, a to pri zachovaní nezávislosti sociálnych partnerov v procese kolektívneho vyjednávania,
 - zabezpečenie toho, aby dohody o mzdách vo verejnom sektore podporovali úsilie súkromného sektora o zvyšovanie konkurencieschopnosti (so zreteľom na významný signalizačný efekt miezd vo verejnom sektore),

ii) opatrenia na zvýšenie produktivity, ako napríklad:

- ďalšie otváranie chránených sektorov prostredníctvom vnútroštátnych opatrení na odstránenie neopodstatnených obmedzení odborných služieb a maloobchodného sektora s cieľom posilniť hospodársku súťaž a efektívnosť, a to v plnom súlade s *acquis* Spoločenstva,
- konkrétne kroky na zlepšenie systémov vzdelávania a podporu výskumu a vývoja, inovácie a infraštruktúry,
- opatrenia na zlepšenie podnikateľského prostredia, najmä pre MSP, v prvom rade odstránením byrokracie a zlepšením regulačného rámca (napr. zákony o konkurze, obchodný zákonník).

b. Zvýšenie zamestnanosti

Kľúčom ku konkurencieschopnosti eurozóny je fungujúci trh práce. Pokrok sa bude posudzovať na základe týchto ukazovateľov: dlhodobá nezamestnanosť, nezamestnanosť mládeže a miera účasti na trhu práce.

Za výber konkrétnych politických opatrení na zvýšenie zamestnanosti zodpovedajú jednotlivé krajiny, osobitná pozornosť sa však bude venovať týmto reformám:

- reformy trhu práce na podporu „flexiistoty“, zníženie neregistrovanej práce a zvýšenie účasti na trhu práce,
- celoživotné vzdelávanie,
- daňové reformy, ako napríklad zníženie zdaňovania práce, aby sa oplatilo pracovať, pričom je zároveň potrebné zachovať celkové daňové príjmy, a prijímanie opatrení na uľahčenie účasti osôb, ktoré sú druhými zarábajúcimi osobami v domácnosti, na trhu práce.

c. Zvýšenie udržateľnosti verejných financií

V záujme zabezpečenia úplného vykonávania Paktu stability a rastu sa bude najväčšia pozornosť venovať:

▪ udržateľnosti dôchodkov, zdravotnej starostlivosti a dávok sociálneho zabezpečenia

Toto úsilie sa bude posudzovať na základe ukazovateľov medzery udržateľnosti¹. Týmito ukazovateľmi sa meria, či je úroveň dlhu udržateľná na základe súčasných politík, najmä pokiaľ ide o dôchodkové systémy, systémy zdravotnej starostlivosti a systémy dávok, a zároveň sa zohľadňujú demografické faktory.

Reformy nevyhnutné na zabezpečenie udržateľnosti a primeranosti dôchodkov a dávok sociálneho zabezpečenia by mohli zahŕňať:

- prispôsobenie dôchodkového systému demografickej situácii v danej krajine, napríklad prispôobením skutočného veku odchodu do dôchodku strednej dĺžke života alebo zvýšením miery účasti,
- obmedzenie systémov predčasného odchodu do dôchodku a využívanie cielených stimulov na zamestnávanie starších pracovníkov (najmä vo vekovej kategórii nad 55 rokov).

¹ Ukazovatele medzery udržateľnosti sú ukazovatele, na ktorých sa dohodla Komisia s členskými štátmi s cieľom posudzovať fiškálnu udržateľnosť.

▪ fiškálnym pravidlám jednotlivých krajín

Zúčastňujúce sa členské štáty sa zaväzujú premietnuť fiškálne pravidlá EÚ stanovené v Pakte stability a rastu do svojich vnútroštátnych právnych predpisov. Členské štáty si ponechajú možnosť zvoliť si vnútroštátny právny nástroj, ktorý použijú, ale zabezpečia, aby mal dostatočne záväzný a trvalý charakter (napr. ústavný alebo rámcový zákon). O presnom formulovaní pravidla tiež rozhodnú jednotlivé krajiny (mohlo by nadobudnúť formu napr. „dlhovej brzdy“, pravidla týkajúceho sa primárneho salda alebo pravidla súvisiaceho s výdavkami), ale mala by sa ním zabezpečiť fiškálna disciplína na národnej, ako aj nižšej úrovni. Pri plnom rešpektovaní výhradných právomocí národných parlamentov bude mať Komisia možnosť vyjadriť sa k presnému fiškálnemu pravidlu pred jeho prijatím, aby bolo zlučiteľné s pravidlami EÚ a zároveň ich podporovalo.

d. Posilnenie finančnej stability

Silný finančný sektor je kľúčovým faktorom celkovej stability eurozóny. Začala sa komplexná reforma rámca EÚ pre dohľad nad finančným sektorom a jeho reguláciu.

V tejto súvislosti sa členské štáty zaväzujú prijať vnútroštátne právne predpisy pre riešenie problémov bánk, pričom budú v plnej miere rešpektovať *acquis* Spoločenstva. Pravidelne sa budú vykonávať prísne stresové testy bánk koordinované na úrovni EÚ. Okrem toho sa predseda ESRB a predseda Euroskupiny vyzvú, aby hlavy štátov a predsedov vlád pravidelne informovali o otázkach, ktoré súvisia s vývojom v oblasti makrofinančnej stability a makroekonomiky v eurozóne a ktoré si vyžadujú osobitné opatrenia. V každom členskom štáte sa bude podrobne monitorovať najmä úroveň súkromného dlhu v prípade bánk, domácností a nefinančných spoločností.

Okrem uvedených otázok sa pozornosť bude venovať aj **koordinácii daňových politík**.

Priame zdaňovanie ostáva v právomoci jednotlivých krajín. Pragmatická koordinácia daňových politík je nevyhnutným prvkom intenzívnejšej koordinácie hospodárskych politík v eurozóne v záujme podpory fiškálnej konsolidácie a hospodárskeho rastu. V tejto súvislosti sa členské štáty zaväzujú zapojiť sa do štruktúrovaných diskusií o otázkach daňovej politiky, najmä s cieľom zabezpečiť výmenu najlepších postupov, predchádzanie škodlivým praktikám a návrhy na boj proti podvodom a daňovým únikom.

Vytvorenie spoločného základu dane z príjmu právnických osôb by mohlo byť príjmovovo neutrálnym krokom smerom k zabezpečeniu jednotnosti medzi daňovými systémami jednotlivých krajín, pričom by sa rešpektovali vnútroštátne daňové stratégie, ako aj k podpore fiškálnej udržateľnosti a konkurencieschopnosti európskych podnikov.

Komisia predložila legislatívny návrh o spoločnom základe dane z príjmov právnických osôb.

Konkrétne ročné záväzky

S cieľom preukázať skutočné odhodlanie k zmene a zabezpečiť nevyhnutný politický impulz na dosiahnutie našich spoločných cieľov schvália zúčastňujúce sa členské štáty každý rok na najvyššej úrovni súbor konkrétnych opatrení, ktoré by sa mali dosiahnuť za 12 mesiacov. Výber konkrétnych politických opatrení, ktoré by sa mali vykonať, zostane v právomoci jednotlivých krajín, avšak pri tomto výbere sa zohľadnia najmä otázky uvedené vyššie. Tieto záväzky sa premietnu aj do národných programov reforiem a programov stability, ktoré sa predkladajú každý rok a ktoré bude posudzovať Komisia, Rada a Euroskupina v kontexte európskeho semestra.

PRÍLOHA II

Hlavné prvky Európskeho mechanizmu pre stabilitu

Európska rada rozhodla, že do článku 136 zmluvy sa doplní tento odsek:

„Členské štáty, ktorých menou je euro, môžu vytvoriť mechanizmus pre stabilitu, ktorý sa má v nevyhnutných prípadoch aktivovať na zabezpečenie stability eurozóny ako celku. Poskytnutie akejkoľvek požadovanej finančnej pomoci v rámci mechanizmu bude podliehať prísnej podmienenosti.“

Európska rada sa okrem tohto rozhodnutia dohodla na tom, že pre členské štáty, ktoré sú krajinami eurozóny, je potrebné zriadiť stály mechanizmus pre stabilitu: Európsky mechanizmus pre stabilitu (EMS). EMS bude aktivovaný spoločnou dohodou¹, ak to bude nevyhnutné pre zabezpečenie finančnej stability eurozóny ako celku. EMS prevezme úlohu Európskeho nástroja finančnej stability (ENFS) a Európskeho finančného stabilizačného mechanizmu (EFSM) pri poskytovaní vonkajšej finančnej pomoci členským štátom, ktoré sú krajinami eurozóny, od júla 2013.

Prístup k finančnej pomoci EMS sa poskytne na základe prísnej podmienenosti politik v rámci programu makroekonomickej úpravy a dôslednej analýzy udržateľnosti verejného dlhu, ktorú vykoná Komisia spolu s MMF v spolupráci s ECB. Od členského štátu, ktorý prijíma pomoc, sa bude vyžadovať, aby vhodnou formou zapojil aj súkromný sektor, a to v závislosti od konkrétnych okolností a spôsobom úplne konzistentným s postupmi MMF.

EMS bude mať efektívnu úverovú kapacitu vo výške 500 miliárd EUR². Primeranosť úverovej kapacity sa bude preskúmavať pravidelne, minimálne však raz za päť rokov. EMS sa bude usilovať o doplnenie svojej úverovej kapacity prostredníctvom účasti MMF na transakciách poskytovania finančnej pomoci, pričom na báze *ad hoc* sa môžu zúčastniť aj členské štáty, ktoré nie sú krajinami eurozóny.

¹ Rozhodnutie prijaté na základe spoločnej dohody je rozhodnutie, ktoré prijali jednomyselne členské štáty, ktoré sa zúčastnili na hlasovaní, t. j. zdržanie sa hlasovania nezabráni tomu, aby bolo rozhodnutie prijaté.

² Počas prechodu od ENFS k EMS celková úverová kapacita nepresiahne túto sumu.

V zostávajúcej časti tohto dokumentu sa stanovujú kľúčové štrukturálne prvky EMS:

Inštitucionálna forma

EMS bude vytvorený na základe zmluvy medzi členskými štátmi, ktoré sú krajinami eurozóny, ako medzivládna organizácia podľa verejného medzinárodného práva a svoje sídlo bude mať v Luxemburgu. Štatút EMS sa ustanoví v prílohe k tejto zmluve.

Funkcia a stratégia financovania

Funkciou EMS bude mobilizovať a na základe prísnej podmienenosti poskytovať finančnú pomoc v prospech členských štátov, ktoré sú krajinami eurozóny a ktoré majú závažné finančné problémy, alebo im takéto problémy hrozia, s cieľom zabezpečiť finančnú stabilitu eurozóny ako celku.

Členské štáty, ktoré sú krajinami eurozóny, dajú EMS finančné sankcie, ktoré získali na základe postupov vyplývajúcich z Paktu stability a rastu a z postupu pri makroekonomických nerovnováhach. Tieto sankcie budú súčasťou splateného kapitálu.

EMS bude používať vhodnú stratégiu financovania, aby sa zabezpečil prístup k rozsiahlym zdrojom financovania a aby sa mu umožnilo rozšíriť balíky finančnej pomoci pre členské štáty za akýchkoľvek trhových podmienok. Akékoľvek s tým spojené riziká sa obmedzia prostredníctvom primeraného riadenia aktív a pasív.

Správa a riadenie

EMS bude mať radu guvernérov zloženú z ministrov financií členských štátov (ako hlasujúcich členov), ktoré sú krajinami eurozóny, a európsky komisár pre hospodárske a menové záležitosti a prezident ECB sa zúčastňujú ako pozorovatelia. Rada guvernérov si zo svojich hlasujúcich členov zvolí predsedu.

Rada guvernérov bude najvyšším rozhodovacím orgánom EMS a na základe spoločnej dohody bude prijímať tieto hlavné rozhodnutia:

- poskytnutie finančnej pomoci,
- podmienky finančnej pomoci,
- úverová kapacita EMS,
- zmeny v súbore nástrojov.

Akokoľvek iné rozhodnutia rady guvernérov sa budú prijímať kvalifikovanou väčšinou, ak sa neuvedie inak.

EMS bude mať správnu radu, ktorá bude vykonávať osobitné úlohy, ktoré na ňu prenesie rada guvernérov. Každý členský štát, ktorý je krajinou eurozóny, vymenuje jedného riaditeľa a jedného náhradníka riaditeľa. Okrem toho Komisia aj ECB nominujú pozorovateľa a náhradníka do správnej rady. Všetky rozhodnutia správnej rady sa budú prijímať kvalifikovanou väčšinou, ak sa neuvedie inak.

Váhy hlasov v rade guvernérov a v správnej rade budú proporcionálne príslušnému kapitálu členských štátov upísanému v EMS. Kvalifikovaná väčšina sa vymedzuje ako 80 percent hlasov.

Rada guvernérov vymenuje generálneho riaditeľa, ktorý bude zodpovedný za každodenné riadenie EMS. Generálny riaditeľ bude predsedat' správnej rade.

Štruktúra kapitálu

Cieľom EMS bude získať a zachovať si najvyšší úverový rating od hlavných ratingových agentúr.

EMS bude mať celkový upísaný kapitál vo výške 700 miliárd EUR. Z tejto sumy bude 80 miliárd EUR vo forme splateného kapitálu, ktorý poskytnú členské štáty, ktoré sú krajinami eurozóny, a ktorý sa začne splácať od júla 2013 vo forme piatich rovnakých ročných splátok. Okrem toho bude EMS disponovať aj kombináciou viazaného kapitálu na požiadanie a záruk členských štátov, ktoré sú krajinami eurozóny, v celkovej výške 620 miliárd EUR. Počas prechodnej fázy od roku 2013 do roku 2017 sa členské štáty zaväzujú, že v prípade potreby, čo však nie je pravdepodobné, urýchlia zabezpečenie primeraných nástrojov, aby sa zachoval najmenej 15-percentný pomer medzi splateným kapitálom a nesplatenou sumou emisií EMS.

Kľúč pre rozdelenie celkového upísaného kapitálu EMS bude pre jednotlivé členské štáty vychádzať z kľúča pre rozdelenie splateného kapitálu v ECB, ako sa uvádza v prílohe. Ratifikáciou zmluvy o založení EMS sa členské štáty právne zaviazujú poskytnúť svoj príspevok k celkovému upísanému kapitálu.

Rada guvernérov bude o úprave sumy celkového upísaného kapitálu alebo pri výzve na zloženie kapitálu rozhodovať na základe spoločnej dohody, s výnimkou osobitných prípadov opísaných ďalej v texte. Po prvé, správna rada môže jednoduchou väčšinou rozhodnúť o obnovení – výzvou na zloženie kapitálu splateného na požiadanie – úrovne splateného kapitálu, ak sa suma splateného kapitálu zníži absorpciou strát³. Po druhé, zavedie sa postup súvisiaci so zárukami na požiadanie, ktorý umožní vyzvať na zloženie kapitálu od akcionárov EMS automaticky, ak je to potrebné na to, aby sa zabránilo výpadku v splátkach veriteľom EMS. Závazok každého akcionára sa za každých okolností obmedzí na jeho podiel na upísanom kapitále.

Každý príspevok členského štátu⁴, ktorý sa k EMS pripojí po júli 2013, k upísanému kapitálu sa zaplatí podľa rovnakých podmienok, aké sa uplatnili pri pôvodných príspevkoch. O praktických dôsledkoch celkovej sumy upísaného kapitálu a rozdelenia kapitálu medzi členské štáty rozhodne rada guvernérov na základe spoločnej dohody.

³ Hlasovacie právo členského štátu, ktorého zlyhanie je pôvodnou príčinou straty, ktorá sa má vykryť, je pri prijímaní tohto rozhodnutia pozastavené.

⁴ Dôsledkom pripojenia sa k eurozóne bude, že členský štát sa stane členom EMS s plnými právami a povinnosťami.

Pokiaľ EMS nebude aktivovaný a za predpokladu, že efektívna úverová kapacita nebude nižšia ako 500 miliárd EUR, výnosy z investovania splateného kapitálu EMS sa po odpočítaní prevádzkových nákladov vrátia členským štátom. Po prvej aktivácii EMS sa výnosy z investovania kapitálu EMS a činnosti spočívajúcej vo finančnej pomoci ponechajú v rámci EMS. Ak však splatený kapitál presiahne úroveň, ktorá sa vyžaduje na zachovanie úverovej kapacity EMS, správna rada môže jednoduchou väčšinou rozhodnúť o rozdelení dividend medzi členské štáty, ktoré sú krajinami eurozóny, na základe príspevkového kľúča.

Nástroje

Ak to bude nevyhnutné na zabezpečenie stability eurozóny ako celku, EMS bude v súlade so zmenou a doplnením článku 136 zmluvy poskytovať finančnú pomoc len na základe prísnej podmienenosti v rámci programu makroekonomickej úpravy, a to primerane závažnosti nerovnováh v členskom štáte. Poskytovať sa bude prostredníctvom pôžičiek. EMS však môže výnimočne aj intervenovať na primárnych trhoch s dlhopismi, a to na základe programu makroekonomickej úpravy pri zachovaní prísnej podmienenosti a ak o tom rozhodne rada guvernérov na základe spoločnej dohody.

- Podpora EMS pre stabilitu

EMS môže poskytnúť krátkodobú alebo strednodobú podporu stability členskému štátu, ktorý je krajinou eurozóny a ktorý má závažné finančné problémy. Prístup k podpore EMS pre stabilitu bude zahŕňať program makroekonomickej úpravy so zodpovedajúcou podmienenosťou politických opatrení, ktorá bude primeraná závažnosti príslušných nerovnováh v členskom štáte, ktorý prijíma pomoc. Dĺžka trvania programu a splatnosť pôžičiek bude závisieť od charakteru nerovnováh a výhľadu členských štátov, ktoré prijímajú pomoc, na opätovné získanie prístupu na finančné trhy v období, počas ktorého budú zdroje EMS k dispozícii.

- Nástroj podpory na primárnom trhu

EMS môže nakúpiť dlhopisy členského štátu, ktorý má závažné finančné problémy, na primárnom trhu s cieľom maximalizovať nákladovú efektívnosť podpory. Podmienky, na základe ktorých by sa nakupovanie uskutočňovalo, a spôsoby tohto nákupu sa upresnia v rozhodnutí o podmienkach finančnej pomoci.

Rada guvernérov môže preskúmať nástroje, ktoré má EMS k dispozícii, a môže rozhodnúť o zmene súboru nástrojov.

Zapojenie MMF

EMS bude pri poskytovaní finančnej pomoci veľmi úzko spolupracovať s MMF⁵. Za každých okolností sa bude vyvíjať snaha o aktívnu účasť MMF, a to tak na technickej, ako aj finančnej úrovni. Analýzu udržateľnosti dlhovej služby budú vykonávať spoločne Komisia a MMF v spolupráci s ECB. O podmienkach v oblasti politik, ktoré budú súčasťou spoločnej pomoci EMS a MMF, bude rokovať spoločne Komisia a MMF v spolupráci s ECB.

⁵ Avšak pod podmienkou, že zapojenie MMF bude v súlade s jeho mandátom podľa článkov dohody, ako aj príslušného rozhodnutia a politik rady MMF.

Aktivácia finančnej pomoci, monitorovanie programu a nadväzujúce kroky

Finančná pomoc zo strany EMS sa bude vo všetkých prípadoch aktivovať na žiadosť členského štátu predloženú ostatným členským štátom, ktoré sú krajinami eurozóny. Euroskupina bude informovať Radu, že bola predložená žiadosť o aktiváciu podpory. Na základe prijatia takejto žiadosti rada guvernérov požiada Komisiu, aby v spolupráci s ECB posúdila existenciu rizika pre finančnú stabilitu eurozóny ako celku a spoločne s MMF a v spolupráci s ECB vykonala dôslednú analýzu udržateľnosti verejného dlhu dotknutého členského štátu. Potom budú pri aktivácii finančnej pomoci zo strany EMS nasledovať tieto kroky:

- Ak sa požiada o podporu EMS pre stabilitu, Komisia spoločne s MMF a v spolupráci s ECB posúdi skutočné potreby financovania členského štátu, ktorý prijíma pomoc, ako aj povahu požadovaného zapojenia súkromného sektora, čo by malo byť v súlade s postupmi MMF.
- Na základe tohto posúdenia rada guvernérov poverí Komisiu, aby spolu s MMF a v spolupráci s ECB rokovala s dotknutým členským štátom o programe makroekonomickej úpravy, ktorého podrobnosti sa uvedú v memorande o porozumení.
- Komisia navrhne Rade rozhodnutie, ktorým sa schvaľuje program makroekonomickej úpravy. Rada guvernérov rozhodne o poskytnutí finančnej pomoci a o podmienkach, za ktorých sa táto pomoc poskytne. Keď Rada tento program prijme, Komisia v mene členských štátov, ktoré sú krajinami eurozóny, podpíše memorandum o porozumení za predpokladu predchádzajúcej spoločnej dohody rady guvernérov. Správna rada potom schváli dohodu o finančnej pomoci, ktorá bude obsahovať technické aspekty finančnej pomoci, ktorá sa má poskytnúť.
- Komisia bude spolu s MMF a v spolupráci s ECB zodpovedná za monitorovanie dodržiavania podmienenosti spočívajúcej v politických opatreniach vyžadovaných na základe programu makroekonomickej úpravy. Komisia podá správu Rade a správnej rade. Vychádzajúc z tejto správy správna rada rozhodne na základe spoločnej dohody o vyplatení nových tranží pôžičky.

- Po prerokovaní v rade guvernérov môže Rada na návrh Komisie rozhodnúť, že sa po ukončení programu bude vykonávať dohľad, ktorý môže trvať dovtedy, kým nebude splatená určitá suma finančnej pomoci.

Konzistentnosť s rámcom EÚ pre mnohostranný dohľad

Na to, aby Komisii spolu s MMF a v spolupráci s ECB mohli členské štáty, ktoré sú krajinami eurozóny, zadať úlohu vykonať analýzu udržateľnosti dlhovej služby členského štátu, ktorý požaduje finančnú pomoc, uskutočniť prípravu programu úpravy, ktorý je súčasťou finančnej pomoci, ako aj vykonať monitorovanie plnenia tohto programu, sa bude vyžadovať súhlas členských štátov EÚ.

Aj keď rada guvernérov môže samostatne rozhodnúť o existencii a spôsoboch finančnej pomoci na základe medzivládneho rámca, podmienenosť politik ustanovená na základe rozšíreného dohľadu alebo programu makroekonomickej úpravy by mala byť konzistentná s rámcom EÚ pre dohľad a musí zaručovať dodržiavanie postupov EÚ. Na tento účel má Komisia v úmysle navrhnúť nariadenie, v ktorom sa upresnia potrebné procedurálne kroky podľa článku 136 zmluvy s cieľom zahrnúť podmienenosť politik do rozhodnutí Rady a zabezpečiť súlad s mnohostranným rámcom EÚ pre dohľad. Rada a Komisia budú pravidelne informovať Európsky parlament o vytvorení a činnosti EMS.

Stanovovanie cien

Rada guvernérov bude rozhodovať o štruktúre cien finančnej pomoci členskému štátu, ktorý prijíma pomoc.

EMS bude môcť požičiavať za pevnú alebo pohyblivú sadzbu. Stanovovanie cien zo strany EMS bude v súlade so zásadami MMF pre stanovovanie cien a cena bude zahŕňať primeranú rizikovú maržu, pričom zostane nad úrovňou nákladov EMS na financovanie.

Na pôžičky EMS sa bude uplatňovať táto cenová štruktúra:

- 1) Náklady EMS na financovanie.
- 2) Prirážka vo výške 200 bazických bodov uplatnená na celú pôžičku.
- 3) Dodatočná prirážka vo výške 100 bazických bodov na sumy pôžičky nesplatené po 3 rokoch.

V prípade pôžičiek s pevnou úrokovou sadzbou a splatnosťou presahujúcou 3 roky bude marža predstavovať vážený priemer prirážky vo výške 200 bazických bodov na prvé tri roky a 200 bazických bodov plus 100 bazických bodov na nasledujúce roky.

Štruktúra cien sa vymedzí v postupoch EMS na stanovovanie cien, ktoré sa budú pravidelne preskúmať.

Zapojenie súkromného sektora

1. Spôsoby zapojenia súkromného sektora

Keď sa štátu poskytne finančná pomoc, bude sa podľa konkrétneho prípadu očakávať zodpovedajúca a primeraná forma zapojenia súkromného sektora. Charakter a rozsah tohto zapojenia sa určí osobitne v každom jednotlivom prípade a bude závisieť od výsledku analýzy udržateľnosti dlhovej služby v súlade s postupom MMF⁶ a od potenciálnych dôsledkov pre finančnú stabilitu eurozóny.

⁶ Podľa MMF sa dlh považuje za udržateľný, ak sa predpokladá, že dlžník bude schopný naďalej vykonávať svoju dlhovú službu bez nerealisticky veľkej úpravy svojich príjmov a výdavkov. Od takéhoto posúdenia závisí dostupnosť a príslušný rozsah financovania.

a) Ak sa na základe analýzy udržateľnosti dospeje k záveru, že existuje realistický predpoklad, aby sa prostredníctvom programu makroekonomickej úpravy obnovil udržateľný vývoj verejného dlhu, členský štát, ktorý prijíma pomoc, vyvinie iniciatívu s cieľom nabádať hlavných súkromných investorov, aby zachovali svoju angažovanosť (napr. prístup „viedenskej iniciatívy“). Komisia, MMF, ECB a EBA sa úzko zapoja do monitorovania vykonávania takýchto iniciatív.

b) Ak sa na základe analýzy udržateľnosti dospeje k záveru, že neexistuje realistický predpoklad, aby sa prostredníctvom programu makroekonomickej úpravy obnovil udržateľný vývoj verejného dlhu, požiada sa členský štát, ktorý prijíma pomoc, aby vstúpil do aktívnych rokovaní v dobrej viere so svojimi veriteľmi s cieľom zabezpečiť ich priame zapojenie do obnovy udržateľnosti dlhovej služby. Poskytnutie finančnej pomoci bude podmienené tým, aby mal členský štát vypracovaný dôveryhodný plán a aby preukázal dostatočné úsilie o zaistenie zodpovedajúceho a primeraného zapojenia súkromného sektora. Pokrok vo vykonávaní tohto plánu sa bude monitorovať v rámci programu a bude sa zohľadňovať v rozhodnutiach o vyplatení finančných prostriedkov.

Členský štát, ktorý prijíma pomoc, sa v rokovaníach s veriteľmi pridrižiava týchto zásad:

- *Proporcionalita:* Členský štát sa bude snažiť dosiahnuť riešenia úmerné rozsahu svojho problému s udržateľnosťou dlhovej služby.
- *Transparentnosť:* Dotknutý členský štát začne otvorený dialóg s veriteľmi a bude im včas oznamovať príslušné informácie.
- *Spravodlivosť:* Členský štát bude s veriteľmi viesť konzultácie o návrhoch všetkých splátkových kalendárov alebo reštrukturalizácie verejného dlhu s cieľom dosiahnuť spoločné riešenia. Opatrenia na zníženie čistej aktuálnej hodnoty dlhu sa budú zvažovať len za predpokladu, že iné možnosti neprinesú očakávané výsledky.

- *Cezhraničná koordinácia:* Pri tvorbe opatrení na zapojenie súkromného sektora sa náležitým spôsobom zohľadní riziko rozšírenia a potenciálnych účinkov presahovania do iných členských štátov a tretích krajín. V záujme zachovania finančnej stability eurozóny ako celku sprevádza prijaté opatrenia náležitá komunikácia zo strany dotknutého členského štátu.

2. Doložky o spoločnom postupe

Do všetkých nových štátnych cenných papierov eurozóny so splatnosťou dlhšou ako jeden rok sa od júla 2013 začlenia doložky o spoločnom postupe (DSP). Cieľom takýchto DSP bude uľahčiť dohodu medzi štátom a jeho veriteľmi zo súkromného sektora v kontexte zapojenia súkromného sektora. Začlenenie DSP do dlhopisu nebude znamenať vyššiu pravdepodobnosť zlyhania či reštrukturalizácie dlhu súvisiacich s daným dlhopisom. To znamená, že začlenenie DSP neovplyvní kredibilitu štátneho dlhu.

DSP sa v svojich hlavných znakoch budú zhodovať s tými, ktoré sa bežne používajú na trhoch v USA a Spojenom kráľovstve od vydania správy skupiny G10 o DSP. DSP sa budú zavádzať spôsobom, ktorým sa umožní zachovanie rovnakých podmienok pre členské štáty, ktoré sú krajinami eurozóny. To znamená, že vo všetkých členských štátoch, ktoré sú krajinami eurozóny, sa budú používať **zhodné a štandardizované doložky**, ktoré budú harmonizované v rámci podmienok cenných papierov vydávaných členskými štátmi. Ich základ bude **v súlade s DSP, ktoré sú bežné v newyorskom a anglickom práve**.

DSP budú zahŕňať **doložku o agregácii**, ktorá kvalifikovanej veľkej väčšine držiteľov dlhopisov z rôznych dlhopisových emisií, na ktoré sa takáto doložka vzťahuje a ktoré podliehajú právu jednej jurisdikcie umožňuje, aby začlenili doložku o postupe väčšiny, ak v rámci jednej emisie dlhopisov nie je možné dosiahnuť väčšinu veriteľov potrebnú na reštrukturalizáciu. Zavedie sa systém **primeraného zastúpenia**. O najdôležitejších otázkach – výhradných záležitostiach (napr. kľúčových platobných podmienkach, konverzii alebo výmene dlhopisov), bude rozhodovať širšia **väčšina** ako o nevýhradných záležitostiach. Budú sa uplatňovať požiadavky vhodného **kvóra**. Pre všetkých držiteľov dlhopisov budú záväzné zmeny schválené príslušnými väčšinami.

Na zabezpečenie riadneho hlasovacieho postupu sa bude uplatňovať vhodná doložka o **obmedzení hlasovacieho práva**. Zvážia sa primerané doložky s cieľom predchádzať narúšajúcim právnym krokom.

DSP sa zavedú štandardizovaným spôsobom, čím sa zabezpečí, že ich právne dôsledky budú vo všetkých jurisdikciách eurozóny totožné, a tak sa v rámci členských štátov, ktoré sú krajinami eurozóny, zachovajú rovnaké podmienky. Členské štáty, ktoré sú krajinami eurozóny, prijímajú opatrenia potrebné na zabezpečenie platnosti DSP.

Členským štátom, ktoré sú krajinami eurozóny, sa umožní, aby od júna 2013 mohli naďalej refinancovať nesplatené dlhopisy bez DSP za podmienok, ktoré boli vopred stanovené, s cieľom zachovať potrebnú likviditu starých dlhopisov a s cieľom poskytnúť týmto členským štátom dostatočný čas na to, aby postupne vydali nové dlhopisy so všetkými referenčnými splatnosťami. O podrobných právnych úpravách na začlenenie DSP do štátnych cenných papierov eurozóny sa po primeraných konzultáciách s účastníkmi na trhu a ďalšími zainteresovanými stranami rozhodne na základe práce, ktorú vykoná podvýbor Hospodárskeho a finančného výboru pre trhy so štátnymi dlhopismi v EÚ; finalizácia sa vykoná do konca roku 2011.

3. Postavenie EMS ako prednostného veriteľa

Podobne ako MMF aj EMS poskytne finančnú pomoc členskému štátu, keď sa zhorší jeho bežný prístup k trhovému financovaniu. Vzhľadom na to hlavy štátov a predsedovia vlád uviedli, že EMS bude mať postavenie prednostného veriteľa podobným spôsobom, ako je to v prípade MMF, pričom vo vzťahu EMS a MMF sa uznáva postavenie MMF ako prednostného veriteľa.

To bude platiť od 1. júla 2013 bez toho, aby boli dotknuté podmienky akejkoľvek inej dohody ustanovenej v rámci ENFS a nástroja pre Grécko.

Prechodné opatrenia platné pre prechod od ENFS k EMS

Ako sa aj pôvodne predpokladalo, ENFS zostane v platnosti aj po júni 2013 na účely správy nesplatených dlhopisov. Zostane funkčný, až kým sa mu v plnej miere nesplatia finančné prostriedky poskytnuté členským štátom a kým sa neuhradia všetky jeho záväzky, ktoré z neho plynú, v rámci emitovaných finančných nástrojov a akýchkoľvek povinností vyplatiť ručiteľov. Nevyplatené alebo nekryté sumy existujúcich úverových nástrojov by sa mali presunúť do EMS (napr. výplata a financovanie splátok, ktorých splatnosť pripadá až na dátum po nadobudnutí platnosti EMS). Výška spoločného úverovania v rámci ENFS a EMS nepresiahne 500 mld. EUR.

Na zabezpečenie hladkého prechodu od ENFS k EMS sa výkonný riaditeľ ENFS poverí praktickou prípravou založenia EMS. Pravidelne bude poskytovať správu o pokroku pracovnej skupine pre Euroskupinu.

Účast' členských štátov, ktoré nie sú krajinami eurozóny

Členské štáty, ktoré nie sú krajinami eurozóny, sa môžu v rámci EMS zúčastňovať *ad hoc* na transakciách finančnej pomoci členským štátom, ktoré sú krajinami eurozóny. Ak sa členské štáty, ktorý nie sú krajinami eurozóny, na takýchto transakciách zúčastňujú, musia mať zastúpenie na príslušných zasadnutiach rád EMS, na ktorých sa bude rozhodovať o poskytnutí a monitorovaní pomoci. Budú mať včasný prístup ku všetkým príslušným informáciám a bude sa s nimi vhodným spôsobom konzultovať. Členské štáty, ktoré sú krajinami eurozóny, budú podporovať rovnocenné postavenie EMS a iných členských štátov ako veriteľov pri dvojstrannom poskytovaní pôžičiek popri EMS.

Riešenie sporov

Ak medzi členským štátom, ktorý je krajinou eurozóny, a EMS vznikne spor v súvislosti s výkladom a uplatňovaním zmluvy o založení EMS, rozhodne o riešení tohto sporu rada guvernérov. Ak členský štát toto rozhodnutie napadne, predloží sa otázka predmetného sporu Európskemu súdnemu dvoru v súlade s článkom 273 ZFEÚ.

V prípade vzťahu medzi EMS a tretími stranami sa otázka uplatniteľného rozhodného práva a jurisdikcie rieši právnymi a zmluvnými dokumentmi, ktoré sa medzi EMS a týmito tretími stranami prijímú.

Príloha: Príspevkový kľúč pre EMS založený na kľúči ECB

Krajina	ISO	Kľúč EMS
Rakúsko	AT	2,783
Belgicko	BE	3,477
Cyprus	CY	0,196
Estónsko	EE	0,186
Fínsko	FI	1,797
Francúzsko	FR	20,386
Nemecko	DE	27,146
Grécko	EL	2,817
Írsko	IE	1,592
Taliansko	IT	17,914
Luxembursko	LU	0,250
Malta	MT	0,073
Holandsko	NL	5,717
Portugalsko	PT	2,509
Slovensko	SK	0,824
Slovinsko	SI	0,428
Španielsko	ES	11,904
SPOLU	EZ17	100,0

Poznámky: Kľúč EMS vychádza z kľúča pre rozdelenie kapitálu ECB.

Členské štáty, ktorých HDP na obyvateľa dosahuje menej ako 75 % priemeru EÚ, budú môcť počas 12 rokov od ich vstupu do eurozóny využívať dočasnú korekciu.

Táto dočasná korekcia bude vo výške troch štvrtín rozdielu medzi podielom na HND a kapitálovým podielom v ECB (v skutočnosti pozostávajúca zo 75 % z podielu na HND a z 25 % z kapitálového podielu v ECB), a to takto: $\text{podiel v EMS} = \text{podiel podľa kľúča ECB} - 0,75 * (\text{podiel podľa kľúča ECB} - \text{podiel na HND})$

Klesajúca kompenzácia pre tieto krajiny sa rozloží medzi všetky ostatné krajiny podľa ich kľúčového podielu ECB,

HND a HDP na obyvateľa v roku 2010.

Zdroje: Výpočty ECB, Ameco a GR ECFIN.